

*Друхівська загальноосвітня школа
I-III ступенів*

АНДРІЇВСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ

*Підготувала:
Мороз Н.В.
та учні 10 класу*

2018 рік

Обладнання: калита, палиця зі стрічкою на кінці для прив'язування калити, писак, горщик із сажею (можна розтовкти активоване вугілля), на столі горщики та банячки із макетами вареників (можна зробити із білих серветок), тоненькі лозини (для ворожіння дівчат), горщик із водою, батьки заздалегідь готують вареники, пироги та млинці для пригощання всіх гостей в залі).

Ведучий:

Багата і щедра наша українська земля своїми полями, лісами, ріками і дібровами. Багата на хліб і пісню. А ще наше багатство – це народні традиції та обряди. У стародавніх слов'ян були різні обряди, різні релігійні свята, що святкувалися у певний час. Слов'яни розділили їх за трьома видами світла.

Ведуча:

Свята взимку означали народження світла. В народі кажуть: «Зима прийшла – і празників привела».

Здавна існувала у нашого народу чудова традиція – вечорниці. Віддаючи шану минулому, беручи усе найкраще у наше сьогодення, ми на вечорницях відроджуємо усе найдорожче, що є у народі: його мову, пісню, історію...

Ведучий:

Взимку наставала пора відносного перепочинку. Зібрано врожай, зроблено припаси для домашніх тварин, спочивала примерзла нива, а отже, можна зібратися в гурт, повеселитися, поспівати, влаштувати забави.

Ведуча:

Давайте завітаємо до однієї з українських хат, де на нас уже чекають добра господиня та весела молодь...

Звучить пісня «Добрий вечір, дівчино, куди йдеш?»

Дівчина.

Ото взяли та й сказали,
Куди ми помандрували.
Нині всі дівчата гадають,
Хлопці ж їм всі заважають.

Дівчина.

То ж ходімо, дівчатонька,
Та до тітки в хатоньку,
Будемо гадати,
Долю закликати. *(Вибігають).*

*На сцені з'являється господиня вечорниць, починає застеляти скатертину,
поправляє рушники.*

Господиня.

Нарешті ми із моєю донечкою все прибрали, гарненько все позастеляли, смачну вечерю приготували. Тепер можна і гостей чекати. *(Вбігає дівчина).*

Дівчина.

Мамцю-рибцю, пусти на вулицю!

Господиня.

Наталочко-донечко, та яка ж зараз вулиця? Скоро ж гості прийдуть!

Дівчина.

Мамочко, та я на хвилиночку. Не встигне і око моргнути, як я вже дома буду.

Господиня.

Ну добре, донечко. Йди, тільки недовго, бо дівчата й хлопці скоро будуть.

Дівчина.

Добре, мамочко, добре, голубонько! *(Накидає хустину, біжить).*

Господиня.

Вже вечоріє, а ні дівчат, ні хлопців немає. Що то за молодість – цілу ніч би гуляла, аби музика та пісні. І так споконвіку ведеться. Згадую, як колись була молодою. Літа-літа... летять, наче орли сизокрилі. Здається, тільки вчора свою Наталку на руках тримала. А сьогодні, дивись, красуня яка, дівка на виданні.

(Чути гомін, сміх, стук у двері. Заходять дівчата).

Дівчина.

Добрий вечір вашій хаті!

Господиня.

І вам вечір добрий!

Дівчина.

Добрий вечір, тіточко,
Наша люба квіточко!

Господиня.

Добрий вечір, дівоньки,
Ясні мої зіроньки!

Дівчина.

Ти за нами сумувала,
Дівчаточок виглядала?

Господиня.

Звісно, любі, я чекала,
Вам вечерю готувала:
І варенички й узвар,
І чарівних трав відвар.
Поспішайте, дівчатонька,
Все приготувати,
Бо пора вже вечорниці
Всім нам починати.

Дівчина.

Зваримо вареничків
Біленьких, смачненьких,
Та й запросимо до нас в гості
Хлопчиків гарненьких.

Дівчина.

Щоб вони разом із нами
Гарно погуляли,
Андріївські вечорниці
Піснею стрічали.

(Дівчата прядуть, вишивають і говорять між собою)

Дівчина. Улянко, що ти вишиваєш?

Дівчина. Серветку. Подивись, які красиві голуби.

Дівчина. А я рушник вишиваю собі на весілля.

Дівчина. А я для свого нареченого сорочку вишиваю.

Дівчина.

Дівчатонька-сестриці
Годі щебетати.
А давайте попробуємо
Пісню заспівати.

Співають пісню «А ми дівчата з України»

Дівчина. А де ж наші хлопці? Може вони зовсім не прийдуть?

Дівчина. Дівчата, годі вам сумувати. Давайте краще погадаємо. Я й гілки з вишні принесла.

Господиня.

Гілки з вишні ми поставим і на них все загадаєм:

Як розпустяться листочки – заміж вийде чиясь дочка,

Якщо пустить пагінець – через рік йде під вінець.

А зів'яне – то погано... Але в нас буде все гарно.

Мерщій гілочки беріть і за мною говоріть.

Усі разом

Ух-ух-ух! Втікай з хати злий дух! (3 рази)

Ставлю гілочку вишневу я нині для щастя свого.

Ух-ух-ух! Хай тут буде добрий дух! (3 рази)

Злий дух уступися! Святий Андрію, заступися!

Дай, Боже, вишні зацвітати, а мені долі дочекати!

(Махають гілочками навколо себе)

Господиня.

В воду гілочки мочайте,

До Різдва тепер чекайте!

(Ставлять у глечик з водою гілочки)

Дівчина.

Ой, а я у чобітках сьогодні на святі, і знаю, що із ними можна погадати.

Чобіточку мій новенький,
Теплий, гарний, червоненький,
Вкажи халявкою дорогу,
Хто посланий мені від Бога.

Дівчина.

Ходи, ходи, та не порвися.
Із вулицями розберися.
Й минувши вуличку Івана,
Вкажи на вуличку Степана.

Дівчина.

А я свій поставлю гарненько,
Хай розшукує пару рідненьку!

Дівчина.

І торік я чобіток кидала,
Та щастя свого не впіймала .
То ж хай тепер оцінять люди,
А може й доля не забуде?

Дівчина.

Нема чобіт, то що робити?
У мене валянки підшиті!
Поставлю просто навмання,
Нехай долю поганя!

Дівчина.

Може пощастить цього року? О, вийдеш заміж, чуєш?! (*Хором*)

Господиня.

Дівчатонька, а відгадайте-но загадку:
З квітів його виплітають,
Ним голівки прикрашають,
Щоб дівчиноньку зберіг
Український оберіг.

Всі разом: Вінок!

Дівчина.

Сплели ми із квітів і сонечка вінок.
Мої любі подруженьки, станьмо у танок.
Нехай завжди лунає дівчат веселий сміх,
А наш вінок чарівний єднає в коло всіх!

Господиня. Дівчатка, віночок прикрашають завжди стрічками.

Дівчина. Я прикрашу віночок білою стрічкою – це символ чистоти і вірності.

Дівчина. А я прикрашу віночок зеленою стрічкою – це символ оновлення та нового життя.

Дівчина. А я причеплю синю стрічку – це символ мудрості.

Дівчина. Голуба стрічка – символ мирного неба. Нехай саме таким буде небо над нашою Україною!

Дівчина. Зачеплю я золоту стрічку – символ багатства та благополуччя, щоб наша Україна процвітала.

Дівчина.

А я прикрашу наш віночок червоною стрічкою, символом прекрасного почуття, символом кохання, без якого немає життя на Землі.

Танець з віночком

Господиня.

Стало в хаті холодати
По дровця б когось послати.

Дівчина.

Я піду, давайте, тітко,
Наберу дровець верітку.

(Виходить з хати)

Дівчина.

Ой. Я знаю, як гадати!
Треба дрова рахувати.
Парна кількість – буде в парі.
А я к ні – хай зачекає.

(Дівчина повертається)

Дівчина.

Де так довго ти блукала?
Що, коноплі засівала?
Давай дрова порахуєм!
Бути тобі в парі чи ні?

(Рахують)

Всі разом: Бути тобі в парі, чуєш!!!

Господиня.

Час нам калиту випікати. Замісимо тісто швиденько. Ти, Надійко, тісто міси. А ти, Марійко, колосочками, зубчиками, промінчиками калиту прикрашай. А ти, Наталочко, в печі дрова розкладай навхрест, бо навкісний хрест у нашого народу є символом сонця і вогню.

Дівчина.

Гори, вогонь, ясно.

Спечи нам калиту красно!

Щоб ми її кусали

І горя не знали!

*(Господиня бере калиту і підносить до печі, а дівчина бере горнятко і окроплює
господині дорогу)*

Дівчина.

Водице-студенице, окропи калиті дорогу від печі до порогу,

А від порогу до стелі, щоб ми були гарні та веселі.

Господиня.

А поки калита печеться, ви б, дівчата, заспівали чи затанцювали.

Пісня «_____»

Господиня.

(Заглядає в піч)

От і калита вже спеклася.

Прикрашайте, дівчата, калиту, прикрашайте!

Побажання промовляйте.

Дівчина.

У небо наша калита, у небо,

Ати, сонечко, підіймись

Та на нас подивись.

Ми калиту чіпляємо,

Свою долю-радість закликаємо.

(Чіпляють калиту до сволака на стрічку)

Дівчата. Ой, хлопці ідуть!

(Чути сміх, галас. Заходять хлопці і співають пісню «Як служив же я у пана»)

Хлопець

Добрий вечір, господине, славна молодице.

Чули ми, що у цій хаті будуть вечорниці.

Всі хлопці.

Сонце заходить, а калита сходить!

Дівчина.

Що ж, заходьте, любі хлопці,

Просим до світлиці.

Може з вами веселіші

Будуть вечорниці.

Хлопець

Авжеж, будуть веселіші,
Бо ми на язык гостріші!
А ви, мов ті миші,
Сидите у тиші!

Хлопець. А що це у вас так смачно пахне? (*Лізе до горщика*)

Дівчина.

Еге, Андрію, куди лізеш? Ти ще не заслужив, а вже їсти просиш. Добре, Андрію, так і бути: покажу, що там смачненьке є в макітрі. А що я тобі покажу, про те ти повинен приказки сказати, загадку загадати або пісню заспівати. Домовились?

Хлопець. Добре, добре, Галинко! Показуй уже!

Всі. О! Ковбаса!

Хлопець. А щоб тобі та ковбаса та й до носа приросла!

Дівчина. Не мели язиком, як лисиця хвостом. Ти, Андрію, такий мудрий, як той дід!

Хлопець. А який дід?

Дівчина. А ось послухай.

КУХЛИК(усмішка)

Дід приїхав із села, ходить по столиці.

Має гроші, не мина жодної крамниці.

Попросив він : «Покажіть кухлик, той що з краю».

Продавщиця : «Што? Чего? Я не розумію!»

-Кухлик, люба, покажіть, той, що з боку смужка.

-Дакакой же кухлик здесь, есліето кружка!

Дід у руки кухлик взяв і насупив брови:

-В Україні живете й не знаєте мови...

Продавщиця теж була гостра та бідова:

-У мене єсть свой язик, ні к чємумнє мова!

І сказав їй мудрий дід: «Цим пишатися не слід,

Бо якраз така біда в моєї корови:

Має, бідна, язика і не знає мови!

Хлопець

А ось послушайте, що я сьогодні бачив!

Їхав козак дорогою, дівку надібав та й читає: «...І прочеє, прочеє...По сєму указу козак должен кожду дівку целовать по разу».

-Чуєш, дівко, що в указі?

-Та чую, козаче. (А вже рада та красуня, аж мало не скаче).

-А заглянь-но, козаченько, до того указу, чи там не написано, щоб іще поразу?

Хлопець

Дівчата, а ви вже ворожили? Ми такі гарні парубки, то може виберете серед нас собі чоловіків. Оксано, вибирай серед нас собі нареченого.

Хлопець

Оксано, може мене вибереш? Мене звати Степан,хазяйський син. Багатий, маю дві курки. Одна, правда, сліпа на одне око, а друга не несеться, зате бачить добре. Маю землі видимо-невидимо. Скільки б не дивився і не придивлявся – не побачиш. А що вже худоби! І жуки, і мухи, і гусінь, а що вже комарів – світу білого не видно!

Оксана

Не хочу тебе, парубче. Ти багатий, а я хочу роботящого.

Хлопець

Оксано! Чим я тобі не жених? Може й не зовсім гарний. Та роботящий. Уже як за щось візьмусь, то й за вуха не відтягнеш. Спати можу до обіду. А що вже обідати люблю! Обідав би до самого сніданку. Вибереш мене – горя не знатимеш.

Оксана

Не хочу я такого. Хочу роботящого, розумного і гарного!

Хлопець

Оксано, то може за мене підеш заміж. Мама каже, що я такий гарний, як місяць, а розумний, як п'ять писарів укупі. Мені б ще таку жінку, як я. А то візьму гіршу, люди сміятимуться. Ти не дивися, що я такий замузаний. Ти мене вимий, причеси і можна під вінець шкандибати. А цілуватись...то я готов і зараз.

Оксана

Ні, не хочу тебе!

Хлопець

Оксано, то може вийдеш за мене? Я красивий, розумний і багатий. Заберу тебе на Ямайку. *(Співає пісню про Ямайку)*

Оксана

А за тебе вийду заміж з радістю. Поїхали на Ямайку!

Хлопець

Галю, що ще смачненьке є в тому горщику? Покажи.

Дівчина.

Грицю, не забудь, як ми з тобою домовлялись?

Хлопець

Не забудь! Показуй! *(Показує сало)*

Всі :О,сало!

Дівчина.

Ой, дівчата, а давайте про хлопців щось смішне скажемо.

Хлопець

Давайте, давайте, ми теж не ликом шиті.

Дівчина.

Ішов Гриць з вечорниць вночі слободою –
Сидить сова на воротах, крутить головою.
Він, сердега, як побачив, та через городи.
Заплутався в бур'янах та й наробив шкоди.

Хлопець

На селі в нас густо хати, вітер не повіє.
Сама мати ложки миє, а дочка не вміє.

Дівчина.

Ішов Гриць з вечорниць темненької ночки.
Сидить гуска над водою, вирячила очки.
Він до неї : - Гиля,гиля!
Вона й полетіла!

Хлопець

Та годі, вам, дівчата, брехати,
Краще давайте будемо пісню співати.

Співають пісню « _____ »

Господиня

Ну й розвеселили ви мене! Ми ж про калиту забули.

Хлопець

О, нарешті, калита,
Наче сонце, золота!
Хто вкусить калиту хоч раз,
Той буде першим серед нас!

Всі: Хто буде писарем?

Хлопець

Нумо, хлопці і дівчата
Хто з нас буде починати?

Хлопець

Ой, громадо, чесні люди,
Я найпершим хочу бути. *(Сідає на рогач)*

Їду, їду я до річки,

Ой дайте вкусити калити хоч трішки!

(Стрибає, не вкусив. Писар маже сажею)

Хлопець

Калито смачна, рум'яна.
Подивлюсь, аж голос в'яне.

Скажи, як тебе дістати?

Як таємницю розгадати? *(Підстрибує, кусає, всі регочуть)*

Смачна калита, вкусив.

Аж душа засіяла!

Хлопець

-Діду, діду! Калиту кусати їду!

-Звідки ти ?

-З калитви.

-Чого хочеш?

-Калити!

-А не боїшся чорноти?

-Ні!

-Тоді присядь. *(Присідає, писар маже його сажею)*

Дівчина.

-Діду, діду! Калиту кусати їду!

-Звідки ти ?

-З калитви.

-Чого хочеш?

-Калити!

-А не боїшся чорноти?

-Ні! Не боюся!!! *(Підстрибує, кусає калиту)*

Хлопець

А заграйте-но музики,
У нас гарні черевики.
Починайте скоріш грати,
Бо хочеться танцювати. *(Діти виконують танець «Полька»)*

Хлопець. Що ж, повеселились й досить.

Мій живіт вже їсти просить.

Дівчина.

Милі гості, просим сісти,
Варенички будем їсти.
Варенички непогані,
Варенички у сметані.

Дівчина.

Вас чекають у макітрі
Варенички дуже ситні.
Білобокi, круглолиці,
З української пшениці.

Дівчина.

Їжте, їжте, просим щиро,
Варенички наші з сиром!

(Виконують пісню «Варенички»)

Хлопець

Щось так швидко вечоріє,
У світлиці вже темніє.
Треба свічку запалити,
В гості нічку запросити.

(Дівчина читає молитву, запаливши свічку)

МОЛИТВА

Ісусе любий, Ісусе милий,
Вже ангели в небі зірку засвітили,
Ніч темна надходить, і всі ми в поклоні
До Тебе підносим маленькі долоні.
І молимося щиро за маму, за тата,
За діда, бабусю, сестричку і брата.
За всіх, кого любим.
За всіх, хто нас любить,
Що нам помагають і ніжно голублять.
Дозволь нам щасливо цю ніч переспати,
Набратися сили, здоровими стати.

Господиня

Вже б годилося йти спати,
Бо на свято Андрія
Треба всім до церкви зраненька встати

У Всевишнього та Святого Андрія просити благодаті.
Щоб у всіх збулась надія й заповітніша мрія.
А для того має бути у кожного сильна віра.

Всі встають.

Хлопець

Ми гуляли, веселились,
Усім весело було.
Вечорниці завершились
І, здається, все пройшло.

Хлопець

Ні! Так просто не проходить,
В серці струночка бринить.
Про Андрія вечір-спогад
В нашім серці буде жить!

Хлопець

Дякуємо господині за теплу хату!

Хлопець

Молодим нашим дівчатам за цей стіл багатий!

Всі разом: Бажаємо миру і добра!

Звучить « Пісня про добро »

